

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Rady ds. ochrony zabytków
z dnia 19 września 2018 roku.

I. Porządek posiedzenia

1. Powitanie.
2. Dyskusja.
3. Zakończenie spotkania.

II. Lista obecności na posiedzeniu Rady

1. Pani Sabina Nowosielska – Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle;
2. Pan Artur Maruszczak – Zastępca Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle;
3. Pan Michał Nowak – Radny Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle;
4. Pan Andrzej Kopacki – Radny Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle;
5. Pan Bolesław Bezeg – Dyrektor Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji;
6. Pan Grzegorz Naumowicz – Inspektor ds. ochrony zabytków w Starostwie Powiatowym w Kędzierzynie-Koźlu;
7. Pani Małgorzata Jarosz-Wojtarowicz – Kierownik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego UMK-K;
8. Pan Marek Paneth – Architekt Miejski UMK-K;
9. Pan Sebastian Huczyński – obserwator.

III. Przebieg posiedzenia Rady

Prezydent Miasta p. Sabina Nowosielska zapoczątkowała spotkanie przywitaniem grona Rady i przedstawieniem porządku posiedzenia, na które składały się następujące tematy:

- 1) przedstawienie własnych pomysłów na zagospodarowanie wybranych obiektów zabytkowych – kontynuacja tematu z poprzedniego posiedzenia Rady,
- 2) Fort Fryderyka Wilhelma w świetle przyjętej Uchwały Nr LXI/575/18 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie rozpatrzenia złożonej w dniu 6 czerwca 2018 r. petycji „w sprawie przejęcia Fortu Fryderyka Wilhelma z Basztą Montalemberta w zasoby własne Miasta Kędzierzyn-Koźle”,
- 3) przedstawienie postępu prac na wzgórzu zamkowym z omówieniem dokonanych odkryć historycznych,
- 4) sprawy bieżące.

W temacie pierwszym dyskusję rozpoczął p. Bolesław Bezeg podając swoją propozycję na lokalizację w podzamczu europejskiego centrum rekonstrukcji historycznych. Miałoby być miejscem stacjonowania różnych grup rekonstrukcyjnych, miejscem gromadzenia i przeprowadzania różnych szkoleń. Finansowanie tego przedsięwzięcia mogłoby pochodzić z funduszy norweskich.

W odpowiedzi p. Sabina Nowosielska wskazała na konieczność zagospodarowania podzamcza na działalność komercyjną, a p. Andrzej Kopacki zasugerował możliwość finansowania w partnerstwie publiczno-prywatnym.

Następnie Architekt Miejski ze względu na duże koszty zadania jako całości wskazał na możliwość wykonywania zadania etapami.

Na to głos zabrał p. Grzegorz Naumowicz wskazując przede wszystkim na konieczność wykonania na podzamczu niezbędnych prac zabezpieczających, które mogą kosztować ok. 5-6 mln zł a dopiero później wykonanie etapowo prac adaptacyjnych. Jako finansowanie takiego przedsięwzięcia podał przykład fundacji jaka utworzyła się w innej gminie w celu sfinansowania podobnych prac przy zabytku.

W dalszej kolejności zabrał głos p. Artur Maruszczak określając koszty prac zabezpieczających na podzamczu na kwotę ok. 20 mln zł. Prace zabezpieczające konstrukcję budowlaną winny być wykonane począwszy od fundamentów aż po więźbę dachową. Jednak w pierwszej kolejności należałoby dokończyć prace przy wzgórzu zamkowym a następnie przejść do przebudowy obiektu lamusa.

P. Małgorzata Jarosz-Wojtarowicz wskazała również na konieczność wysokiej promocji miejsca mającej przyciągnąć turystów i promującej miejsce (podobnie jak zrobiono przy w zamku w Niemodlinie).

P Grzegorz Naumowicz zaproponował aby obiekt lamusa zrewitalizować poprzez montaż stalowej konstrukcji samonośnej nie obciążającej murów obronnych znajdujących się poniżej, dzielącej obiekt przezierną podłogą na dwie kondygnacje wraz z poddaszem, na którym można by umieścić wszelkie niezbędne instalacje. Ponadto poinformował, że podczas trwających w lamusie prac archeologicznych, pod istniejącą podłogą odkryto kolejny obiekt jeszcze starszy.

Jako następny głos zabrał p. Michał Nowak popierając propozycję p. Grzegorza Naumowicza dotyczącą konstrukcji samonośnej w obiekcie lamusa, zaznaczając jednocześnie konieczność prac zabezpieczających obiekt podzamcza.

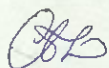
Ponadto kolejno:

- p. Małgorzata Jarosz-Wojtarowicz poinformowała o trwających pracach nad inwentaryzacją obozów jenieckich i obozów pracy,
- p. Andrzej Kopacki podniósł temat odpadającego fragmentu muru, zabezpieczonego tymczasowo przez Gminę, na co p. Sabina Nowosielska wskazała, że brak jest chętnego wykonawcy na wykonanie tego zadania. P. Grzegorz Naumowicz uzupełnił wypowiedź o możliwe przyczyny takiej sytuacji, a mianowicie rodzaj koniecznych do wykonania zabezpieczenia muru prac (tzw. mikropale) jest zbyt mały aby zainteresowały się nim większe firmy wykonujące taką usługę.

Omówienie **tematu drugiego** rozpoczęła p. Małgorzata Jarosz-Wojtarowicz od informacji terenowo prawnej. Zabytkowy Fort Fryderyka Wilhelma wpisany do rejestru zabytków jest własnością osoby prywatnej. P. Michał Nowak podejmując temat wskazał na szczególne znaczenie tego typu obiektów fortecznych i zaproponował ten obiekt na działalność kulturalno-rozrywkową przy współpracy z Powiatem Kędzierzyńsko-Kozielskim bądź kolejny oddział muzeum. P. Grzegorz Naumowicz wskazał fort jako obiekt nadający się dla miłośników e-sportu (fanów gier komputerowych) jako arena. P. Sebastian Huczyński zaproponował obiekt pod centrum wystawiennicze multimedialne dla ZAKSY Kędzierzyn-Koźle. Natomiast p. Andrzej Kopacki zwrócił uwagę, iż wszelkie prace powinny być prowadzone wspólnie z Powiatem Kędzierzyńsko-Kozielskim gdyż Miasto samo nie udźwignie problemu zagospodarowania zabytkowej baszty. Jako kolejny pomysł na zagospodarowanie obiektu podał p. Bolesław Bezeg – całoroczna ścianka wspinaczkowa.

W tym miejscu p. Grzegorz Naumowicz zauważył, że podczas rozmów na sesji prowadzonych przez radnych powiatowych mowa była jedynie o zabezpieczeniu baszty Montalemberta (dach mury oraz izolacja p. wilgociowa oraz uprzątnięcie i zagospodarowanie terenu) i to na przestrzeni 5-10 lat i ogromnym wkładzie finansowym (szacunkowo na poziomie 300-400 tys. zł rocznie plus dodatkowe finansowanie ze środków unijnych).

Pan Artur Maruszczak zadał pytanie dlaczego Wojewódzki Konserwator Zabytków nie może wyegzekwować od właściciela zabytkowej baszty jego obowiązków dotyczących opieki nad zabytkiem, skoro nie radzi on sobie z obiektem jak należy. W odpowiedzi p. Grzegorz Naumowicz oznajmił, że właśnie próby „pozbycia” się zabytku przez jego właściciela spowodowały powzięcie działań przez konserwatora - został wydany nakaz konserwatorski jak również w toku jest postępowanie egzekucyjne. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego utrzymał postanowienie OWKZ o nałożeniu 50.000 zł grzywny od której to decyzji właściciel odwołał się do sądu, jeżeli sąd podtrzyma tą decyzję to pozostanie jeszcze jedna instancja – skarga kasacyjna. Na to p. Sabina Nowosielska wskazała iż, na początku kadencji właściciel baszty chciał basztę zamienić na kamienicę i od tego czasu więcej się nie kontaktował aż do teraz. Obecnie chce sprzedać basztę za cenę wykupu gruntu wartego ok 480.000 zł. Właścicielowi powinno zależeć aby oddać za przysłowiową złotówkę nieruchomość. W tym miejscu p. A. Kopacki przypomniał, iż to Powiat miał przejąć za zaległości podatkowe nieruchomość i wtedy Gmina nie musiałaby ponosić dodatkowych kosztów wykupu od właściciela. Pozostawiając już podjętą decyzję radnych Powiatu, p. M. Nowak zaproponował podjęcie sankcji rozsianych wobec właściciela, jak to ma miejsce w podobnych przypadkach m.in. na Opolszczyźnie, jeżeli rozmowy z właścicielem nadal nie będą przynosiły pożądaných skutków. Jak zauważył p. S. Nowosielska po przejęciu w takim stanie fizycznym i prawnym takiego zabytku na Gminę zostaną nałożone sankcje przez Konserwatora, które wiązały się będą z potrzebą pilnego finansowania obiektu, co może powodować skreślenie innych zadań z budżetu miasta. P. G. Naumowicz wyjaśnił, iż do ok. 2 lat od przejęcia nieruchomości można spodziewać się „nie zarzucania” przez Konserwatora nakazami (jest to czas na przygotowanie do zabezpieczenia nieruchomości).

Konkludując p. S. Nowosielska jest za przejęciem nieruchomości, jednak decyzję ostateczną pozostawia radnym. Potrzebna jest wizja tego miejsca aby chociażby pozyskać z funduszy europejskich niezbędne środki finansowe. I na to niezbędny jest projekt, a aby był projekt niezbędna jest wizja, pomysł co zrobić, aby to miejsce żyło. Na tak postawione pytanie zostały zgłoszone następujące propozycje ze strony poszczególnych członków rady:

- p. Michał Nowak – na bazie muzeum organizowanie działalności kulturalnej,
- p. Grzegorz Naumowicz – rozpoznać potencjał i rozszerzając na cały powiat rozpoznanie dziedzictwa materialnego i niematerialnego,
- p. Bolesław Bezeg – pamiętać o twierdzy i wokół tego budować resztę.

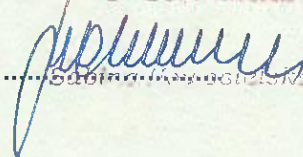
Następnie p. A. Maruszczak przechodząc do **tematu trzeciego** zaznaczył, iż realnym jest zakończenie inwestycji na wzgórzu zamkowym z końcem pierwszego kwartału. Podczas prowadzonych prac dokonano licznych odkryć, które przedstawił p. G. Naumowicz. Podczas prac odkryto tysiące zabytków ruchomych oraz zabytki nieruchome – prawdopodobnie pierwszy pierścień murów, który przylegał do wieży mieszkalnej. Pierwszym pytaniem było dlaczego wieża miała tak cienkie mury oraz wejście w poziomie parteru. Jednak badania pokazały, że od wieży z dwóch jej przeciwległych narożników odchodził mur, który ją okalał i chronił. Odkrycia archeologiczne ukazują przedział czasowy od czasów nowożytnych aż po neolit, jak również to, że wzgórze zamkowe nie było zagospodarowane przed powstaniem wieży w średniowieczu (wcześniej tak), tzn. grodziska nie było wcześniej na wzgórzu zamkowym. Z punktu widzenia konserwatorskiego zostało odkrytych bardzo dużo ciekawych miejsc i elementów jednak bez prezentacji ciężko je zobrazować. W uzupełnieniu powyższej wypowiedzi p. B. Bezeg poinformował, że wśród fragmentów krzemieni ok. tysiąca nosi ślady obróbki człowieka, a wśród fragmentów naczyń można znaleźć takie z okresu kultury łużyckiej. Wśród znaleziska odnotowano również monety XVII i XVIII wieczne oraz piękne kafle piecowe z wizerunkiem smoka czy twarzy. Ponadto pod nadzorem dwóch wykwalifikowanych archeologów prowadzone były na terenie wzgórza zamkowego warsztaty archeologiczne dla dzieci i młodzieży, które cieszyły się wielkim zainteresowaniem i okazały się najlepszą formą zaangażowania lokalnej społeczności.

Na koniec w temacie **spraw bieżących** p. G. Naumowicz zadał pytanie co dalej będzie się działo z odkrytymi relikami, na co p. A. Maruszczak odpowiedział, że w przyszłości będą zabezpieczone.

Na tym spotkanie zakończono.

Zatwierdzam:

PREZYDENT MIASTA

Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Planowania Przestrzennego

ZASTĘPCA
PREZYDENTA MIASTA
Kedzierzyn-Koźle
ds. Gospodarki Przestrzennej
i Inwestycji Remontowej

Artur Maruszczak

Strona 4 z 4

Kierownik Wydziału
Gospodarki Nieruchomościami
i Planowania Przestrzennego

mgr Małgorzata Jędrasz-Whitarowicz